

РЕЦЕНЗИЯ

на

доц. д-р Петър Цанков Марков, дм

Началник Клиника по Акушерство и Гинекология

АДЖИБАДЕМ СИТИ КЛИНИК УМБАЛ „ТОКУДА”, СОФИЯ

Вътрешен член на Научно жури

Съгласно Заповед № 15-05-09#2/30.01.2024

по конкурс за придобиване на академична длъжност “Доцент”

В област на висше образование 7. “Здравеопазване и спорт”, професионално направление 7.1 „Медицина” и научна специалност „Акушерство и гинекология”, за нуждите на Клиника по Акушерство и Гинекология на „Аджибадем Сити Клиник УМБАЛ „Токуда” София, обн. в Държавен вестник бр. 98 от 24.11.2023г.

Относно: НАУЧНАТА И УЧЕБНО-ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ НА:

д-р Мария Гичева Атанасова-Еленкова, дм

По процедурата:

Д-р Мария Атанасова е единствен кандидат, допуснат до участие в конкурса.

Спазени са регламентите на Закона за развитие на Академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) и Правилника за приложението му в „Аджибадем Сити Клиник УМБАЛ Токуда” София, съответно - клаузите за придобиване на академична длъжност “Доцент”.

Биографични данни и кариерен профил на кандидата

Д-р Мария Атанасова, дм е родена през 1980 г. Завършва медицинското си образование през 2004г. в МУ-София, с отличен успех и награда „Златен Хипократ“. Впоследствие, придобива специалност по Акушерство и Гинекология към катедрата по АГ на МУ-София, а през 2014г. защитава дисертационен труд на тема: „Водене на епидурално обезболено раждане“ към МФ на МУ-София, с което придобива научно-образователната степен „доктор“. От 2014 г. е и магистър по специалността „Обществено здраве и здравен мениджмънт” към ФОЗ на МУ-София. В периода 2005-2018г, д-р Атанасова работи в СБАЛАГ „Майчин Дом“ София, където заема последователно длъжностите: клиничен ординатор и асистент. От 2018г. досега, д-р

Атанасова работи в Отделение по Гинекологична, Тазова Хирургия и Акушерство към „Аджибадем Сити Клиник УМБАЛ Токуда“ София, което от 2022г. е преобразувано в Клиника по Акушерство и Гинекология.

Оценка на учебно-преподавателската дейност

Д-р Мария Атанасова е преподавала на студенти по медицина, специализанти по Акушерство и Гинекология и специалисти по АГ, като е водила практически упражнения, лекции, основни курсове и тематични курсове в обхвата на нейната специалност. Освен това е водила лекционни курсове и практически упражнения на акушерки от 2-ри до 4-ри курс към Катедра „Здравни грижи“, съгласно представените служебни бележки от МФ и ФОЗ, към МУ-София.

Оценка на научно-метричните показатели

Д-р Мария Атанасова представя в настоящия конкурс за рецензиране 35 броя научни трудове, от които в България са публикувани 27 бр., в чужбина – 8 бр. 26 публикации са в пълен текст, от които 2 са в чужбина. Представените публикации в резюме са 9, а 6 от тях са чуждестранни. В реферирани списания са публикувани 25 от научните трудове, 8 от публикациите са в списания с Импакт-фактор.

В базите данни: *SCOPUS*, *Web of Knowledge*, *Google Scholar* са открити общо 35 цитирания, от които 33 цитирания са в чуждестранни списания. Съгласно приложена справка от Централната Медицинска Библиотека са открити 31 цитирания на научните трудове на д-р Мария Атанасова, от които 13 позовавания са от български източници и 18 цитирания са от чуждестранни източници.

В световните научни среди е въведена употребата на т.нар. *индекс на Хирш* за обективното оценяване на стойността на научните трудове за всеки автор индивидуално, съобразено с броя на публикациите и цитиранията им. Според направената справка, публикациите на д-р Атанасова имат **h-index = 2**.

Оценка на научно изследователската и приложна дейност

Основните направления в научно-изследователската дейност на д-р Мария Атанасова са: високо-рискова бременност, оперативно Акушерство, обезболяване на раждането, фетална медицина.

Високо-рисковата бременност е основен проблем в съвременното Акушерство, поради повишаването на честотата на бременни с придружаващи усложнения на бременността, които застрашават здравето и живота, както на майката, така и на фетуса. Основни причини за зачестяването на тези случаи са: повишена възраст на бременните, наднормено тегло, диабет и хипертония, предходни оперативни

интервенции – цезарови сечения и миомектомии, увеличаване на случаите с употреба на Асистиран Репродуктивни Технологии (АРТ), повишение на честотата на преждевременните раждания.

От преките ми лични наблюдения мога да обобщя, че основната част от практическата работа на д-р Мария Атанасова през цялата ѝ професионална кариера досега, е осъществявана фокусирано в областта на високо-рисквата бременност. Интересите на д-р Мария Атанасова към бременни с тежки усложнения на бременността са професионално фиксирани, както в периода на работата ѝ в СБАЛАГ „Майчин Дом“ София, така и през сегашната ѝ професионална реализация в Аджибадем Сити Клиник УМБАЛ „Токуда“, София. Тези две лечебни заведения предлагат най-високо ниво на компетентност в областта на Акушерството и Гинекологията, което води до концентрация на случаи с тежки усложнения на бременността, съответно до условия за придобиване на голям практически опит. Ето защо, логично е да се предположи, че съществена част от научно-изследователската дейност на д-р Мария Атанасова ще е фокусирана именно върху патологията на високо-рисквата бременност. Това си проличава в основен дял от приложените научни трудове. Описани са усложненията на бременността при бременни с наднормено тегло, сърдечно-съдови заболявания и бременност, многоплодна бременност, инфекциозни заболявания и бременност, диабет и бременност, преждевременни раждания, антенатален риск за плода и др.

Оперативното Акушерство заема съществен дял в специалността Акушерство и Гинекология. Методите за водене на раждането, включително и методите за облекчаване на втория период на раждането са изключително важни, защото се реализират в ситуации на екстремна спешност, с пряката и непосредствена отговорност за добрия изход, както за майката, така и за новороденото. Това са моменти, които изискват задълбочени теоретични познания, съчетани със съответната високоспециализирана практическа подготовка на водещия раждането специалист. Методите за прекъсване на бременността в различните ѝ срокове и според наличните индикации също са основен проблем в оперативното Акушерство. С повишен риск са случаите за прекъсване на патологична бременност във втори триместър. Все по-широко приложение в практиката намират методите за медикаментозно прекъсване на бременността.

Всеки специалист по Акушерство и Гинекология е наясно с драматизма, рисковете и потенциалните усложнения при употребата на т.нар. изходящи щипци (форцепс) във втория период на раждането. Това е един от класическите методи в оперативното Акушерство, чиято употреба дори и в съвременето ни не може да бъде избегната в определени ситуации. Правилното приложение на този метод изисква комплекс от теоретична подготовка, практически умения, опит и психологическа стабилност от

страна на водещия раждането. Екстракцията с форцепс е добре проучена и представена в няколко от научните трудове на д-р Мария Атанасова.

Разкъсванията на мекия родилен канал също са неизменна част от практиката в оперативното Акушерство. Епизиотомията и перинеалните руптури са най-честите имплементирани или спонтанни лацерации на вулво-вагиналната област при нормалните раждания.

Обезболяването на раждането е въпрос от фундаментално значение в Акушерството. Осигуряването на определено ниво на комфорт и спокойствие на родилката в първи и втори период на раждането е от съществено значение за нейната колаборация и за благоприятния изход от раждането за майката и новороденото. Аналгезията в ранния послеродов период улеснява значително огледа на мекия родилен канал и евентуалните манипулации за възстановяване на разкъсванията му. Във всички съвременни родилни клиники широко се практикува метода за епидурална аналгезия на вагинално раждане. Той предлага редица предимства: много високо ниво на обезболяване, индивидуално титриране на дозировките на използваните аналгетици за определен интервал от време, запазена двигателна способност на родилката, възможност за обезболяване на послеродовия период, минимални рискове за плода.

Епидуралната аналгезия при вагинално раждане е основна тема за проучвания и публикации в научната дейност на д-р Мария Атанасова, като се започне още от дисертационния ѝ труд. Като специалист, който практически води значителен брой вагинални раждания, тя е придобила съществен опит с този метод и успешно го прилага във всеки индициран случай. Както проличава от предоставения списък с публикации, нейният интерес към приложението на епидуралната аналгезия не се преустановява във времето и продължава да се демонстрира със съответните специфики и детайли в някои от последните ѝ научни трудове.

Фетална медицина е понятие, което се обособи в последните десетилетия в съвременното Акушерство. С напредването на технологиите и развитието на методите за прецизна диагностика на интраутеринното състояние на плода, наличието на структурни аномалии, фетално страдание или други функционални и патологични отклонения от нормалното му развитие, все повече се разкриват възможности за антенатални въздействия за осигуряване на по-благоприятен изход. Тези въздействия включват както приложение на различни медикаментозни средства, така и чисто оперативни техники в областта на т.нар. „фетална хирургия“. В съчетание и със значително напредналите възможности на съвременните интензивни неонатологични грижи, родоразрешението при такива случаи често пъти се оказва с добър изход, дори и в значително по-ранните предтерминни срокове на бременността. Тази субспециалност на Акушерството се развива с бързи темпове и

изисква постоянна актуализация на наличната информация, както и запознаване с детайлите ѝ от страна на всеки специалист по Акушерство и Гинекология.

Познанията и опитът на д-р Мария Атанасова в областта на феталната медицина са подходящо представени в раздела: „Фетална медицина. Пренатална диагностика. Възможност за пренатално лечение на плода“ от единствения учебник по Неонатология на български език.

Оценка на научната активност

Според приложения списък от участия в научни конгреси, конференции и симпозиуми се вижда, че д-р Мария Атанасова е участвала активно и регулярно с презентации в български и чуждестранни научни форуми. Основните теми на нейните лекции са представени в описаните по-горе фундаментални направления в областта на Акушерството.

Д-р Мария Атанасова е участвала като изследовател и в два научни проекта, като единият от тях е реализиран: ГРАНТ-2017 "Влияние на промоторния полиморфизъм rs266729 върху транскрипционната регулация на адипонектиновия ген (ADIPOQ) при нормално протичаща бременност и гестационен диабет." - договор № 70/02.05.2017, МУ – София.

През целия период на професионалното си развитие, д-р Мария Атанасова е посещавала и завършвала редица квалификационни курсове в областта на високорисковата бременност, феталната медицина, ултразвуковата диагностика в Акушерството, водене на раждането, специфични хирургични техники и т.н.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Всички процедури по обявяването на конкурса и допускането на кандидата до участие в конкурса са спазени.

От изложените факти е видно е, че научното творчество и учебната ангажираност на представения кандидат отговарят както в количествено, така и в качествено отношение на съвременните критерии за академично звание “Доцент” по всички параметри, заложи в ЗРАСРБ и Правилника за приложението му в „Аджибадем Сити Клиник УМБАЛ Токуда” София.

Науко-метричните показатели на д-р Мария Атанасова съответстват и превишават минималните национални критерии за заемане на академичната длъжност „доцент“ в различните раздели, съгласно създадената за целта и наложена за употреба точкова система в област на висше образование 7 „Здравеопазване и спорт“, професионално

направление 7.1 „Медицина“, съгласно ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ, както и чл 1. и чл. 1а. от Правилника за развитието на академичния състав в Аджибадем Сити Клиник УМБАЛ „Токуда“, София.

Научно-изследователската и приложна дейност на д-р Мария Атанасова демонстрират задълбочените ѝ интереси, теоретични познания и натрупания богат практически опит в някои от най-важните и фундаментални направления в съвременното Акушерство.

Поставям положителна оценка в настоящия конкурс на кандидата: д-р Мария Атанасова.

Препоръчвам на почитаемите членове на Научното жури да оценят по достойнство и като отговаряща на националните ни критерии за количество и качество, цялостна научна продукция и учебно-преподавателска дейност на **д-р Мария Гичева Атанасова-Еленкова**, дм и да гласуват **положително** за удостояването ѝ с академичната длъжност **„Доцент“** - за нуждите на Клиниката по Акушерство и Гинекология на „Аджибадем Сити Клиник УМБАЛ Токуда“ София - област на висше образование 7. “Здравеопазване и спорт”, професионално направление 7.1. “Медицина” и научна специалност “Акушерство и гинекология”.

20.02.2024 г.

Изготвил становището:.....

/доц. д-р Петър Марков/